



РАСПОРЯЖЕНИЕ

2022 ел, 10 ноябрь

г.Казань

БОЕРЫК

№ 6-2450

«Халыкның санитария-эпидемиология иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының «Йогышлы авыруларны профилактикалау буенча санитария-эпидемиология таләпләре» дигән СанПиН 3.3686-21 нче санитария кагыйдәләрен һәм нормаларын раслау турында» 2021 елның 28 гыйнварындагы 4 номерлы карары белән расланган «Йогышлы авыруларны профилактикалау буенча санитария-эпидемиология таләпләре» дигән СанПиН 3.3686-21 нче санитария кагыйдәләрен һәм нормаларының «Сальмонеллезны профилактикалау» дигән XXVI бүлгегә нигезендә Татарстан Республикасы халкының санитария-эпидемиология иминлеген тәэмин итү максатларында, бу боерыкка теркәлгән 2022 – 2027 елларга Татарстан Республикасы территориясендә сальмонеллез инфекциясен профилактикалау чараларының комплекслы планын расларга.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

А.В.Песошин

2022 – 2027 елларга Татарстан Республикасы территориясендә
 сальмонеллез инфекциясен профилактикалау чараларының комплекслы планы

Т/с	Чараның исеме	Башкару срогы	Башкаручы
1	2	3	4
1. Оештыру чаралары			
1.1.	Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләрендә сальмонеллезларны профилактикалау мәсьәләләре буенча уртак эш киңәшмәләрен үткәрү, сальмонеллез таралу интенсивлыгын киметү буенча чараларны көчәйтү мәсьәләләрен башкарма хакимият һәм жирле үзидарә органнары каравына чыгару	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы идарәсе (киләшү буенча), Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе * (киләшү буенча)
1.2.	Сальмонеллезлар буенча эпидемиологик, эпизоотик вәзгыять торышы турында, терлекчелек һәм кошчылык продуктларын лабораториядә тикшерү нәтижәләре турында системалы рәвештә мәгълүмат алмашуны тәэмин итү	квартал саен	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, «Татарстан Республикасында Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча), Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе»

*Файдаланылган кыскартылмалар исемлеге – 16 нчы биттә.

1	2	3	4
			дәүләт бюджет учреждениесе
1.3.	Лабораторияларның сальмонеллез белән авыручы кешеләр һәм хайваннардан алынган материалларны лабораториядә тикшерүгә даими эзер булуын тәмин итү. Кискен эчәк инфекцияләре белән авыручылардан алынган материалны тикшерү (шул исәптән лаборатория диагностикасының заманча ысулларын кулланып) өчен кирәкле диагностик тест-системалары запасын булдыру	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, Татарстан Республикасы сәламәтлек саклау учреждениеләре житәкчеләре, «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
2. Ветеринария-санитария чаралары			
2.1.	Сальмонеллезны мониторинглау буенча референс-үзәк («Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Эпидемиология үзәк фәнни тикшеренү институты» федераль дәүләт фән учреждениесе) белән, шул исәптән жәнлек үрчетү, дунгыз үрчетү һәм терлекчелек фермаларында, шулай ук кошчылык хужалыкларында авырулар санын тикшергәндә, территориядә хәл катлауланганда, Татарстан Республикасы территориясендә сальмонеллаларның яңа серотиплары барлыкка килү һәм таралу сәбәпләре билгеләнгәндә хезмәттәшлек итүне тәмин итү	ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
2.2.	Сальмонеллезларны профилактикалау һәм дөвалау өчен төп препаратлар запасын, шул исәптән терлекләр сальмонеллезына каршы вакциналар булуын тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында жәнлек үрчетү, дунгыз үрчетү, терлекчелек һәм кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
2.3.	Лабораторияларның сальмонеллага лаборатор тикшеренүләрен (шул исәптән диагностиканың иммунохимик һәм молекуляр-генетик ысулларын кулланып) үткәргүгә эзер булуын тәмин итү	ел дәвамында	Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
2.4.	«Ябык типтагы предприятиеләр» режимында жәнлек үрчетү, дунгыз үрчетү, терлекчелек һәм кошчылык хужалыклары эшен тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында жәнлек үрчетү, дунгыз үрчетү, терлекчелек һәм кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
2.5.	Предприятие эшенең барлык этапларында дезинфекция	ел дәвамында	Татарстан Республикасында жәнлек үрчетү, дунгыз үрчетү,

1	2	3	4
	режимын тайпылышсыз үтәүне тәмин итү, санитария законнары нигезендә дезинсекция, дератизация чараларын үткөрү. Дезинфекция чараларының даими запасы булуын тәмин итү (хәл катлауланган очракка резерв фонды)		терлекчелек һәм кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
2.6.	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе рәхсәте белән инкубация йомыркаларын сатып алу һәм сальмонеллез буенча имин булган хужалыклардан (илләрдән) ата-ана терлеген комплектлау	ел дәвамында	Татарстан Республикасында жәнлек үрчетү, дунгыз үрчетү, терлекчелек һәм кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
2.7.	Ветеринария законнары нигезендә ата-ана терлегеннән яшь терлек һәм тәүлеклек чебешләр кергәндә аларны карантинда тоту (шул исәптән сальмонеллезга бактериологик тикшерү үткөрү)	ел дәвамында	Татарстан Республикасында жәнлек үрчетү, дунгыз үрчетү, терлекчелек һәм кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе
2.8.	Кош абзарларын файдаланганда технологик ял иттерү вакытларын үтәү, кош-кортларны утырту алдыннан кош абзарларын эзерләү (юу, агарту, сыйфатын лаборатория контролендә тотып дезинфекцияләү)	даими	Татарстан Республикасында кошчылык предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча)
2.9.	Зәгыйфь һәм продуктив булмаган кош-кортларны бракка чыгару. Үлгән кош-кортларны һәм яшь авыл хужалыгы хайваннарын үз вакытында жыю, утилизациягә жибәрү	даими	Татарстан Республикасында кошчылык һәм терлекчелек предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча)
2.10.	Сальмонеллезга эпизоотологик һәм иммунологик мониторинг үткөрүне тәмин итү, Татарстан Республикасы хужалыкларының сальмонеллез буенча имин булмаган хужалыкларыннан сальмонеллез кузгаткычын аерым изолятларын аерып алу	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
2.11.	Ата-ана терлегенә яшь ремонт терлегенә сальмонеллезга каршы вакцинация ясау	иммунизация схемасы нигезендә эпизоотик хәл буенча	Татарстан Республикасында кошчылык, жәнлек үрчетү, дунгыз үрчетү һәм терлекчелек хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)

1	2	3	4
2.12.	Расланган график нигезендә сальмонеллаларның циркуляциясенә мониторинг үткәрү өчен төрле яштыгә кош-кортлардан, дунгызлардан, мөгезле эре һәм вак терлекләрдән алынган биоматериалны сайлап алуны һәм алып баруны тәэмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында кошчылык һәм терлекчелек предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча)
2.13.	Катнаш азык һәм чималның һәр партиясенә бактериологик мониторинг үткәрүне гамәлгә ашыру	ел дәвамында	Татарстан Республикасында кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
2.14.	Кош-кортларның баш санын даими карауны, сальмонеллезга кош-кортның серологик мониторингын, керә торган азыкларның сыйфатын лабораториядә контрольдә тотуны тәэмин итү, кош-кортның үлүенә эксперт бәяләвен бирү һәм аны анализлау. Үлгән кош-кортны патологоанатомик ярып карау, шик булганда сальмонеллезга бактериологик тикшерү үткәргүгә материал жиберү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
2.15.	Кош-кортны суюга тапшырганга кадәр 5 – 7 көн кала 4 – 6 баш тере бройлерларны сальмонелл йөртүгә тикшерү	ел дәвамында	Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Татарстан Республикасында кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча), район ветеринария лабораторияләре (киләшү буенча)
2.16.	Беренче яралган атнада инкубация калдыкларына һәм үлгән чебешләргә лаборатория мониторингын гамәлгә ашыру	ел дәвамында	Татарстан Республикасында кошчылык һәм терлекчелек хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
2.17.	Инкубаторларда, кош абзарларында, инкубация һәм ашханә йомыркасында дезинфекция сыйфатына лаборатория контролен үткәрү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында кошчылык хужалыклары, кошчылык хужалыкларының житештерү лабораторияләре житәкчеләре (киләшү буенча)
2.18.	Сальмонеллезга лаборатория бәяләмәсе белән ветеринария буенча иярчен документлар нигезендә чалу өчен тере кош-кортны кабул итүне гамәлгә ашыру	ел дәвамында	үз составында Татарстан Республикасында кош-корт чалу һәм эшкәртү цехы булган кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)

1	2	3	4
2.19.	Житештерелә торган кош-корт продукциясе ассортиментына Таможня берлегенә «Азык-төлек продукциясе иминлеге турында» 021/2011 нче техник регламенты таләпләренә туры килү-килмәүгә микробиологик тикшеренү үткәрү	10 көнгә 1 тапкыр	үз составында Татарстан Республикасында кош-корт чалу һәм эшкәртү цехы булган кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
2.20.	Жайланмалар, инвентарьлар, таралар, махсус киёмнәр, терлек чалу майданчыкларын юу һәм дезинфекцияләү сыйфатын лабораториядә контрольдә тоту	айга 2 тапкыр	үз составында Татарстан Республикасында кош-корт чалу һәм эшкәртү цехы булган кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча), Татарстан Республикасында кош-корт эшкәртү предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча)
2.21.	Терлекчелек, кошчылык комплексларында агызып төшерелә торган суларны биологик чистарту корылмаларының нәтижәле эшләвен тәмин итү, зарарсызландыру сыйфатын житештерү контролендә тоту	ел дәвамында	Татарстан Республикасында авыл хужалыгы предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча), Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча)
2.22.	Татарстан Республикасы базарларында, сәүдә комплексларында ит, сөт һәм башка терлекчелек продуктларына ветеринария-санитария экспертизасын үткәрү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында базарлар, сәүдә комплекслары администрациясе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе
2.23.	«Ябык типтагы предприятиеләр» режимында кошчылык хужалыклары эшенә, терлекчелек предприятиеләре эшенә законнарда билгеләнгән тәртиптә сальмонеллезларны профилактикалау өлешендә күзәтчелек итүне тәмин итү, терлек азыклары житештерү технологиясенә карата ветеринария-санитария таләпләренә үтәлешен контрольдә тоту	ел дәвамында	Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе
2.24.	Татарстан Республикасы территориясенә инкубация йомыркасы, тере кош-корт, кош-корт ите, кошчылык продукциясенә барлык төрләре, азыklar һәм азык өстәмәләре, мамык һәм каурый керүне контрольдә тотуны тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы
2.25.	Кош-корт ите һәм кош-корт продукциясен сата торган	ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау

1	2	3	4
	базарларда, сәүдә комплексларында, азык-төлек сәнәгате, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләрендә контроль-күзәтчелек чараларын тәмин итү		өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча)
2.26.	Кошчылык предприятиеләрендә сальмонеллаларның яңа серотиплары барлыкка килү сәбәпләрен тикшерүне тәмин итү. Татарстан Республикасы территориясендә аларның таралуын кисәтү буенча чаралар күрү	барлыкка килгәндә	Татарстан Республикасында кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
2.27.	Сальмонеллез буенча эпизоотик хәл катлауланганда, терлек/кош-корт төрен исәпкә алып, әлеге хужалык-ны/предприятиене сальмонеллез буенча имин булмаган дип игълан итеп, терлекчелек хужалыкларында (предприятиеләрдә), шул исәптән кошчылык хужалыкларында законнар белән билгеләнгән тәртиптә эпизоотиягә каршы чикләү чараларын кертү һәм түбәндәгеләрне тыю: көтүләргә комплектау өчен инкубация йомыркаларын һәм кош-кортларны башка хужалыкларга чыгаруны; уңай нәтижә биргән кош-кортлар йомыркаларын сәүдә чөлтәренә чыгаруны; хужалык эчендә имин булмаган кош-корт абзарлары йомыркаларын инкубацияләүне. Лаборатория контроле нәтижәләрен исәпкә алып, комиссия белән чикләү чараларын гамәлдән чыгару турында карар чыгару	лаборатория мониторингы мәгълүматларын ай саен бәяләү нәтижәләре буенча	Татарстан Республикасында кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы
2.28.	Авыру хайваннарны һәм бактерия йөртүчеләрне (шул исәптән сальмонеллез уачкларында) актив ачыклауны тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан

1	2	3	4
			Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
2.29.	Сальмонеллез белән авыручы хайваннарны һәм сальмонелла йөртүчеләрне, шул исәптән алдан профилактик һәм әледән-әле тикшерүләр үткәргәндә ачыкланганнарны тулысынча һәм үз вакытында исәпкә алуны тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
2.30.	Сальмонеллез чыккан урыннарда беренчел эпизоотиягә каршы чаралар үткөрүне тәмин итү, шул исәптән авыру хайваннарны лабораториядә тикшерүне тулысынча һәм үз вакытында башкаруны, очраklar теркәлгәндә, антибиотикка сизгерлекне исәпкә алып, адекват терапия ясауны тәмин итү	очраklar теркәлгәндә	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе
2.31.	Житештерү контроле барышында сальмонеллалар билгеләнү очраklары турында Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсенә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсенә мәгълүмат бирү	билгеле булган очракта	Татарстан Республикасында азык-төлек сәнәгәте, жәмәгать туклануы, сәүдә предприятиеләре, дөвалану һәм профилактика учреждениеләре, мәгариф, савыктыру учреждениеләре, социаль яклау учреждениеләре житәкчеләре
2.32.	Азык-төлек продукtlары житештерелә торган предприятиеләрдә ветеринария-санитария нормаларының һәм кагыйдәләренең, шулай ук базарларда терлекчелек һәм кошчылык продукtlарын саклау, транспорт белән ташу һәм реализацияләү өчен аларның сальмонеллалар йоктыру һәм алар белән пычрану мөмкинлеген булдырмый торган тиешле шартларның үтәлешенә дәүләт ветеринария күзәтчелеген тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе
2.33.	Авыл хужалыгы хайваннары һәм кош-кортларының зооноз инфекцияләре белән авырулар санын мониторинглауны, терлекчелек һәм кошчылык продукtlарын	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе

1	2	3	4
	лабораториядә тикшерүләр нәтижәләрен һәм Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсенең территориаль бүлекләре белән узара хезмәттәшлеген тәмин итү		
2.34.	Татарстан Республикасы кош-корт эшкәртү предприятиеләрендә шартлы-яраклы кош-корт итен эшкәртү участогы һәм чимал һәм продуктларны саклау өчен суыткычлар булган санитария камералары, автомашиналар, контейнерлар һәм тартмалар өчен дезинфекцияләү-юу пунктлары, цех эчендәге инвентарьне, эзер продуктлар өчен билгеләнгән, кире кайтарыла торган тараны, калдыкларны чыгару тарасын һәм транспортын юу һәм дезинфекцияләү өчен аерым юу бүлекләре, йомырка тарасын дезинфекцияләү участоклары, дезинфекция эремәләрен үзәктән эзерләү өчен аерым бүлмәләр һәм дезинфекция чаралары складлары булуын, санитар тикшереп үткәрү тибында санитария-көнкүреш бүлмәләре булуын, санитар киёмне көн саен үзәктән юу өчен билгеләнгән, «чиста» һәм «пычрак» зоналарга аеру агымы саклана торган итеп жиһазландырылган кер юу бүлмәсе булуын тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында кош-кортларны эшкәртү предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча)
2.35.	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсенә хайваннар арасында зооноз инфекцияләре белән авырулар саны, терлекчелек һәм кошчылык продуктларын лаборатория тикшеренүләре нәтижәләре турында белешмә бирүне тәмин итү	квартал саен, аннан соң килә торган айның 30ына кадәр	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасының «Республика ветеринария лабораториясе» дәүләт бюджет учреждениесе
3. Санитария-профилактика чаралары			
3.1.	Терлекчелек, кошчылык, азык-төлек сәнәгате, жәмәгать туклануы предприятиеләре, сәүдә, балалар белем бирү,	ел дәвамында	Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү

1	2	3	4
	социаль һәм сәламәтләндрү, медицина оешмаларына карата, санитария законнарын бозуны ачыклаган өчен административ йогынты чаралары күрөп, план буенча һәм планнан тыш контроль-күзәтчелек чараларын үз вакытында һәм сыйфатлы үткәрүне тәмин итү		буенча), Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча)
3.2.	Эпидемия чыккан урыннар барлыкка килүнең сәбәп-нәтижә бәйләнешен билгеләп һәм сальмонеллез чыккан урыннарда эпидемиягә каршы санитария (профилактика) чараларын оештырып, эпидемиология тикшеренүләрен сыйфатлы итеп үткәрүне тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча)
3.3.	Татарстан Республикасы халкы арасында, әйләнә-тирә мохит объектларында, азык-төлек продуктларында сальмонеллезлар белән авырулар санын һәм сальмонеллалар циркуляциясен мониторинглау	ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча)
3.4.	Сальмонеллез чыгу урыннарында эпидемиология тикшерүләрен, эпидемиягә каршы үткәрелә торган санитария (профилактика) чараларын үз вакытында үткәрелүен контрольдә тотуны тәмин итү	ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча)
3.5.	Сальмонеллезлар белән авыру санына оператив һәм ретроспектив анализ ясауны тәмин итү, авырулар санын фаразлау һәм профилактика чаралары һәм эпидемиягә каршы чараларны анализлау мәгълүматлары нигезендә үз вакытында төзәтмәләр кертү	ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча)
3.6.	Мәгариф, сәламәтләндрү, дөвалау-профилактика учреждениеләре һәм халыкны социаль яклау учреждениеләренә пиццекларда кош-корт итен (суытылган иттән тыш), сөяге иттән механик аерылган кош-корт итен һәм кош-корт итеннән эшләнган коллагенлы чималны кабул итүне һәм куллануны контрольдә тотуны тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында азык-төлек сәнәгате предприятиеләре, жәмәгать туклануы предприятиеләре, медицина, мәгариф, савыктыру учреждениеләре, социаль яклау учреждениеләре житәкчеләре (киләшү буенча)

1	2	3	4
3.7.	Азык-төлек сәнәгате предприятиеләрендә кош-корт итен һәм йомырканы кулланганда технологик процессның һәм санитария-дезинфекция режимының үтәлешен тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында азык-төлек сәнәгате предприятиеләре, жәмәгать туклануы предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча)
3.8.	Азык-төлек продуктарының һәр төренә норматив һәм техник документация таләпләре нигезендә, шулай ук тиз бозыла торган йөкләрне төрле транспорт төрләре белән ташу кагыйдәләре нигезендә кош-корт продуктарын транспортлау шартлары (температура, дымлылык) үтәлешен тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасында кош-корт эшкәртү предприятиеләре, күпләп һәм ваклап сату предприятиеләре, жәмәгать туклануы предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча)
3.9.	Жәмәгать туклануы оешмаларында, шул исәптән мәгариф, савыктыру, дөвалау-профилактика учреждениеләре, халыкны социаль яклау учреждениеләренәң пиццекларларында кош-корт итен юу өчен аерым юу ванналары, кисү-турау өчен маркаланган инвентарь һәм жиһаз, шул исәптән кош-корт ите өчен махсус билгеләнгән суыту жиһазы булуын, технологик барыш агымы үтәлешен тәмин итү	ел дәвамында	теләсә кайсы милек рәвешендәге предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар житәкчеләре (киләшү буенча)
3.10.	Массакүләм мәдәни һәм спорт чараларын (шәһәр көннәре, Сабантуй һ.б.) үткәрү чорында туклануны оештырганда эпидемиологик яктан куркыныч ризыклар сатуны контрольдә тотуны тәмин итү, кош-корт итеннән шашлык ясауны һәм сатуны тыю	үткәрү чорында	Татарстан Республикасында жәмәгать туклануы, сәүдә, азык-төлек сәнәгате предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча), Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренәң башкарма комитетлары (киләшү буенча)
3.11.	Предприятиеләр хезмәткәрләренәң алдан һәм әледән-әле медицина тикшерүен 100 процент үтүен, алга таба аттестация үтәп, гигиена буенча белем алуын, профилактика прививкаларының илкүләм календаре һәм эпидемия күрсәткечләре буенча прививкалар календаре кысаларында профилактика прививкалары турында белешмәләре булуын тәмин итү	ел дәвамында	теләсә кайсы милек рәвешендәге предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар житәкчеләре (киләшү буенча)
3.12.	Азык-төлек предприятиеләренә һәм азык-төлек продукциясе сатыла торган сәүдә объектларына, сөт	ел дәвамында	теләсә кайсы милек рәвешендәге предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар житәкчеләре (киләшү буенча)

1	2	3	4
	кухняларына, сөт фермаларына, сөт заводларына һәм эшкәртү заводларына, шулай ук турыдан-туры туклану продуктларын эшкәртү, саклау, транспортлау һәм эзерлэнгән ризыкны бирү белән шөгылләнә торган предприятиеләргә, балалар һәм медицина оешмаларына, суүткәрү корымаларын эксплуатацияләүне, эчәргә яраклы сунны китереп бирү һәм саклауны гамәлгә ашыра торган оешмаларга хезмәткәрләрне сальмонеллезларны кузгалтучылар булу-булмауга лаборатория тикшерүе нәтижәләре белән эшкә алуны тәмин итү		
3.13.	Оештырылган коллективларда, шул исәптән балаларның жәйге ялы һәм аларны сәламәтләндрү учреждениеләрендә балаларның куркынычсыз туклануын тәмин итү буенча чаралар күрү, азык-төлек продуктларын транспортлау, саклау, эзерләү шартларын, шулай ук йомыркаларны зарарсызландыру режимын катгый үтүне тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре министрлыгы
3.14.	Азык-төлек предприятиеләре, жәмәгать туклануы предприятиеләре һәм сәүдә объектлары хезмәткәрләренең алдан һәм әледән-әле медицина тикшерүләрен, тикшеренүләрен үтүе һәм гигиена буенча белем алуы дәрәс һәм тулы күләмдә булуын, профилактика прививкаларының илкүләм календаре һәм эпидемия күрсәткечләре буенча прививкалар календаре кысаларында профилактика прививкалары турында белешмәсе булуын контрольдә тотуны көчәйтү	контроль-күзәтчелек чараларын үткәргәндә ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча)
3.15.	Шәһәр яны жәйге савыктыру учреждениеләренең эшен: туклану, су белән тәмин итү, яшәү куркынычсызлыгын контрольдә тотуны тәмин итү	ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең башкарма комитетлары (киләшү буенча)

1	2	3	4
3.16.	Азык-төлек чималын һәм азык-төлек продуктларын житештерү, саклау, транспортлау һәм реализацияләү белән шөгылләнә торган объектларның һәм жәмәгать туклануы буенча хезмәтләр күрсәтү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы объектларның санитария нормаларына һәм кагыйдәләренә катгый туры китерү	ел дәвамында	теләсә кайсы милек рәвешендәге предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар житәкчеләре (киләшү буенча)
3.17.	Авыру кош-корт һәм сыйфаты буенча шикле чимал керү яки кош-корт продуктларын житештергән вакытта аларны ачыклау очраклары турында Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсенә һәм Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелегә федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсенә караган территориаль бүлекләргә үз вакытында хәбәр итү	көргәндә яки яңартканда кичектергесез	Татарстан Республикасында кошчылык фабрикалары һәм кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
3.18.	Халыкка, жирле үзидарә органнарына, дәүләт санитария-эпидемиология күзәтчелеген гамәлгә ашырырга вәкаләтле органнарга халыкның санитария-эпидемиология иминлегенә куркыныч тудыра торган авария хәлләре, житештерү туктатылу, технологик процесслар бозылу турында үз вакытында хәбәр итү	эпидемиологик хәл катлауланганда кичектермәстән	Татарстан Республикасында кошчылык фабрикалары һәм кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
3.19.	Санитария-эпидемиология таләпләре бозылу билгеләнгәндә ачыкланган бозуларны бетерүгә һәм аларның барлыкка килүен булдырмауга юнәлдерелгән чаралар кабул итү Дәүләт санитария-эпидемиология күзәтчелеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле органнарга санитария-эпидемиология таләпләрен бозуларны бетерү буенча күрелгән чаралар, житештерү контроле нәтижәләре турында хәбәр итү	ачыкланганда кичектермәстән	Татарстан Республикасында кошчылык фабрикалары һәм кошчылык хужалыклары житәкчеләре (киләшү буенча)
3.20.	Массакүләм чаралар үткәргәндә продукция белән тәмин итеп торучы кош-корт эшкәртү предприятиеләре персоналының кискен эчәк инфекцияләрен, корсак тифын, ротавируслар һәм норовируслар кузгалтучы-	чара башланганга кадәр ике атна кала	Татарстан Республикасында массакүләм чаралар үткәргәндә продукция белән тәмин итеп торучы кош-корт эшкәртү предприятиеләре житәкчеләре (киләшү буенча)

1	2	3	4
	ларны йөртүенә чираттан тыш тикшерү үткәрүне тәмин итү	.	
3.21.	Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә кызыксынучы башкарма органнарына, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренә башкарма комитетларына, Татарстан Республикасының жирле үзидарә органнарына ачыкланган санитария законнарын бозуларны бетерү турында бирелгән күрсәтмәләрен һәм административ хокук бозуны кылуга китергән сәбәпләрне һәм шартларны бетерү турында күрсәтмәләрен индивидуаль эшмәкәрләр һәм юридик затлар тарафыннан берничә тапкыр үтәлмәвенә һәр очрагы турында мәгълүмат бирү	ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча)
3.22.	Филиаллар лабораторияләре тарафыннан әйләнә-тирә мохит объектларыннан бүлеп чыгарыла торган сальмонеллалар штаммнарын идентификацияләүне раслауны тәмин итү	ел дәвамында	«Татарстан Республикасында (Татарстан) буенча Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча)
4. Дәвалау-профилактика (эпидемиягә каршы) чаралары			
4.1.	Авыруларны һәм бактерия йөртүчеләрне актив ачыклауны тәмин итү, шул исәптән: сальмонеллезлар чыккан урыннарда; кайбер һөнәрләр, производстволар һәм оешмалар (декретлаштырылган төркем) хезмәткәрләрен беренчел һәм даими медицина тикшерүләрен үткәргәндә; норматив документлар нигезендә затлар категорияләрен тикшергәндә	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, Татарстан Республикасы медицина оешмалары житекчеләре (киләшү буенча) «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча)
4.2.	комплекслы тикшеренүләр ысулларын кулланып, эчәк инфекцияләрен иртә ачыклау һәм диагностикалауны тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, Татарстан Республикасы медицина оешмалары житекчеләре (киләшү буенча)
4.3.	Эпидемиология үзгәчлекләрен, клиниканы, сезонлыкны исәпкә алып, сальмонеллаларны, шул исәптән штаммаларны, ДНКны, антигеннарны, антителаларны	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, Татарстан Республикасы медицина оешмалары житекчеләре (киләшү буенча)

1	2	3	4
	индикацияләргә һәм идентификацияләргә мөмкинлек бирә торган диагностиканың бактериологик, вирусологик, серологик һәм башка ысулларын кулланып, тулы этиологик расшифровкасын бирү максаты белән барлык кискен эчәк инфекцияләре белән авыручыларны тикшерүне тәмин итү		
4.4.	Барлыкка китерүче таралу юлларын һәм факторларын ачыклау максатларында, сальмонеллезлар белән төркемләп, күпләп авырганда таралу факторы буларак шиккә алынган азык-төлек продуктлары, блюдолары калдыкларын лабораториядә тикшерү, азык-төлек чималын, йомыркалар, жиһаз, куллар, инвентарьларны, тышкы мохитнең башка объектларын юган суларны тикшерү	күрсәтмә нигезендә төркем белән, кинәт арткан сальмонеллезлар белән авырулар саны барлыкка килгәндә	«Татарстан Республикасында (Татарстан) буенча Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча)
4.5.	Сальмонеллез белән авыручыларны һәм сальмонелларны йөртүчеләрне, шул исәптән алдан профилактик һәм әледән-әле медицина тикшерүләрен үткәргәндә ачыкланганнарны тулысынча һәм үз вакытында исәпкә алуны тәмин итү (ашыгыч игъланнар бирү)	ел дәвамында	Татарстан Республикасы медицина оешмалары житәкчеләре (киләшү буенча)
4.6.	Сальмонеллез чыккан урыннарда беренчел эпидемиягә каршы чаралар үткәрүне тәмин итү, шул исәптән авыруларны һәм контактта булучыларны лабораториядә тикшерүне тулысынча һәм үз вакытында башкаруны, очраklar теркәлгәндә, антибиотикограмманы исәпкә алып, адекват терапия ясауны тәмин итү	очраklar теркәлгәндә	Татарстан Республикасы медицина оешмалары житәкчеләре (киләшү буенча)
4.7.	Ике яшькә кадәрге контактта булган балалар һәм өлкән яшьтәге затлар арасында сальмонеллез белән авырулар саны арту теркәлгәндә бактериофаг белән ашыгыч профилактика үткәрүне тәмин итү	очраklar теркәлгәндә	Татарстан Республикасы медицина оешмалары житәкчеләре (киләшү буенча)
4.8.	Татарстан Республикасы медицина оешмаларында хастаханә эчендә сальмонеллез очраklarының барлыкка килүен һәм таралуын кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар	ел дәвамында	Татарстан Республикасы медицина оешмалары житәкчеләре (киләшү буенча)

1	2	3	4
	комплексын үткөрүне тээмин итү		
4.9.	Сальмонеллезлар белән авыру саны кинэт артканда госпиталь базасының дэвалау-диагностика чараларын гамәлгә ашыруга әзерлеген тээмин итү	ел дэвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, Татарстан Республикасы медицина оешмалары житәкчеләре (киләшү буенча)
4.10.	Татарстан Республикасы медицина оешмаларының йогышлы авырулар стационарларында (йогышлы авырулар бүлекләрендә) эпидемиологик хәл катлауланганда авыруларны, шул исәптән сальмонеллез инфекциясе булуы мөмкин булган клиникалы авыруларны хастаханәгә салу өчен өстәмә бүлекләр (койкалар) булдыру планнарына төзәтмәләр кертүне тээмин итү	ел саен	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы
4.11.	Сальмонеллезлар белән авыру саны төркемләп һәм күпләп барлыкка килгәндә оператив рәвештә чаралар күрү өчен Татарстан Республикасы медицина оешмаларын дэвалау һәм медицина иммунобиологик препаратларының кимеми торган запасы белән тээмин итү	ел дэвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы
5. Мәгълүмат-белем бирү эше			
5.1.	Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә кызыксынучы башкарма органнарына, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре башкарма комитетларына, Татарстан Республикасы жирле үзидарә органнарына, халыкка Татарстан Республикасы территориясендә, шул исәптән кошчылык хужалыкларында, сальмонеллезлар һәм эпизоотик хәлнең авыру дәрәжәсе турында мәгълүмат бирү	ел дэвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчеләге федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы (Татарстан) буенча идарәсе (киләшү буенча)
5.2.	Ветеринария хезмәтенә профильле белгечләре киңәшмәләрендә, Татарстан Республикасының кошчылык һәм кош эшкәртү предприятиеләре белгечләре белән киңәшмәләрдә сальмонеллезларны профилактикалау мәсьәләләрен яктырту	ел дэвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчеләге федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча)
5.3.	Дэвалау чөлтәренә, Кеше хокукларын яклау һәм кеше	ел дэвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы,

1	2	3	4
	иминлеген саклау күзәтчелеге федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсенә профильле белгечләре кинәшмәләрендә сальмонеллезларны профилактикалау мәсьәләләрен яктырту		Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы (Татарстан) буенча идарәсе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы медицина оешмалары житекчеләре (киләшү буенча)
5.4.	Жәмәгать туклануы, ваклап сату, азык-төлек сәнәгәте предприятиеләре персоналы, балалар белем бирү һәм сәламәтләнәдерү учреждениеләре персоналы, башка предприятиеләр һәм учреждениеләр, теләсә нинди милек рәвешендәге, эшләре азык-төлек продуктларын житештерү, әзерләү, саклау, ташу һәм сату, су белән тәмин итү процессына бәйлә булган башка предприятиеләр һәм учреждениеләр персоналы өчен семинарларда, гигиена курсларында сальмонеллезларны профилактикалау мәсьәләләрен яктырту	ел дәвамында	Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсе (киләшү буенча), «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча)
5.5.	Массакүләм мәгълүмат чараларында, шул исәптән интернет-ресурслардан файдаланып, сальмонеллезларны профилактикалау мәсьәләләрен киң яктыртуны тәмин итү	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы (Татарстан) буенча идарәсе (киләшү буенча), «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча)
5.6.	Халык белән сальмонеллезларны профилактикалау мәсьәләләре буенча актив ветеринария-санитария агарту эшен тәмин итү (әңгәмәләр, лекцияләр һ.б.)	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе, «Казан шәһәренә Дәүләт ветеринария берләшмәсе» дәүләт бюджет учреждениесе
5.7.	Халык белән сальмонеллезларны профилактикалау мәсьәләләре буенча актив санитария-агарту эшен тәмин итү (әңгәмәләр, лекцияләр, санитария бюллетеньнәре, сәламәтлек мәктәпләре һ.б.)	ел дәвамында	Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы, «Татарстан Республикасында (Татарстан) Гигиена һәм эпидемиология үзәге» федераль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе (киләшү буенча), Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы (Татарстан)

1	2	3	4
			буенча идарәсе (киләшү буенча)

Файдаланылган кыскартылмалар исемлеге:

татар текстында Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы (Татарстан) буенча идарәсе үзгәрешсез кала;

татар текстында «Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеген саклау өлкәсендә күзәтчелек итү федераль хезмәтенә Эпидемиология үзәк фәнни тикшеренү институты» федераль дәүләт фән учреждениесе үзгәрешсез кала.
